

g e m e e n t e B E R G E N

Fractie KIES Lokaal
Postbus 175
1860AD BERGEN

Ons kenmerk: D829432
Zaaknummer: Z24 184726
Uw brief van:
Uw kenmerk:
Verzenddatum: 22 januari 2025
Bijlage(n):

Onderwerp: Zorggeld en criminaliteit

Geachte mevrouw Glas-de Raadt,

In het RTL nieuws werd op 23 december 2024 aandacht gegeven aan een onderzoek over criminelen die via verdachte KVK-inschrijvingen toegang krijgen tot Pgb-gelden. Met name in de sectoren als zorg, bouw en schoonmaak. Door gebrek aan kennis kan dit leiden tot risico's voor cliënten en de inzet van gemeentelijke middelen. Dit roept vragen op over mogelijke misstanden en de maatregelen die onze gemeente neemt om misbruik van Pgb-gelden te voorkomen. De uitzending leidde bij uw fractie tot de volgende vragen, die wij via dit schrijven beantwoorden.

1. a. Zijn er signalen van mogelijk misbruik van Pgb's door zorgaanbieders via verdachte KVK-inschrijvingen?

We hebben signalen op basis van de check op KVK-inschrijvingen van betrokkenen.

b. Hoe monitort en onderzoekt de gemeente deze signalen?

We onderzoeken of de zorgaanbieder geregistreerd is als zorgaanbieder in de landelijke registers. Op deze wijze kan de toezichthouder een zorgaanbieder monitoren. De toezichthouder ontvangt een bericht bij een wijziging in de KVK registratie.

2. a. Welke controlemechanismen zijn ingesteld om te garanderen dat Pgb-gelden bij bonafide zorgaanbieders terechtkomen?

Wij kunnen niet garanderen dat Pgb-gelden uitsluitend bij bonafide zorgaanbieders terechtkomen. Bij Pgb financiering koopt de inwoner (cliënt) zelf de zorg en ondersteuning in. De cliënt is in deze opdrachtgever van de Pgb zorgaanbieder/ leverancier, en verantwoordelijk voor een rechtmatige en doelmatige inzet van kwalitatief goede zorg.

Om de doelmatigheid, kwaliteit en rechtmatigheid van zorggelden te borgen en de cliënt die met een Pgb zorg inkoopt te ondersteunen en zoveel mogelijk te beschermen, zijn kwaliteits- en uitvoeringseisen in de Verordening Wmo en Jeugdhulp 2023 vastgesteld. Dit zijn tevens de uitvoeringskaders voor de interne organisatie van consulent tot en met

kwaliteitsmedewerkers en de toezichthouder. De consultants informeren de cliënt en toetsen voorafgaand aan het afgeven van een (nieuwe) Pgb financiering of de cliënt Pgb vaardig is. De Pgb vaardigheidstoets is een landelijk instrument.

Maandelijks worden nieuwe Pgb zorgverleners gecheckt en eventueel gescreend / nader onderzocht als hier aanleiding voor is. Per kwartaal wordt er een overzicht gemaakt van de bijzonderheden met betrekking tot de bestedingen/ gedeclareerde Pgb-budgetten.

Onrechtmatigheden in de zorg staan niet altijd op zichzelf. De eerste contacten in het versterken van de domeinoverstijgende samenwerking zijn eind 2024 gelegd en worden in 2025 geïntensiveerd. Een intensievere samenwerking bij het signaleren en handhaven vanuit diverse wettelijke grondslagen is noodzakelijk om de kwaliteit, rechtmatigheid en veilige zorg aan kwetsbare cliënten te versterken.

b. Wordt gecontroleerd op integriteit en bekwaamheid van zorgaanbieders?

De toezichthouder controleert de integriteit en bekwaamheid van de zorgaanbieders. Dit kan proactief of op basis van signalen. De toezichthouder toetst op bijvoorbeeld de opleidingseisen en eisen uit de Verordening en wettelijke kaders en kan een BIBOB toets laten uitvoeren. De toetsing vindt plaats binnen de beschikbare capaciteit van de toezichthouder Wmo en Jeugdwet.

Indien de zorg en ondersteuning wordt gefinancierd met Pgb gelden, dan dient de cliënt en/of diens vertegenwoordiger de controle op integriteit en bekwaamheid te toetsen voorafgaand aan het afsluiten van een Pgb overeenkomst met de aanbieder/leverancier. Ter ondersteuning van deze cliënt zijn de kwaliteitscriteria en voorwaarden voor een Pgb opgenomen in de Verordening Wmo en Jeugdhulp en gepubliceerd. De consultants bespreken met de cliënt die een Pgb overweegt, wat de voorwaarden voor een Pgb aanbieder /leverancier zijn. In de praktijk hebben de meeste cliënten niet de mogelijkheid om de aanbieder te toetsen op integriteit en bekwaamheid. Het zorgveld is hiervoor te complex, benodigde data zijn niet openbaar beschikbaar en aanbieders die eerder een maatregel kregen wijzigen de bedrijfsnaam of verhuizen de diensten naar een andere gemeente.

c. Gebruikt de gemeente risico-indicatoren om verdachte aanbieders te signaleren?

De gemeente gebruikt risico-indicatoren in het signaleren van aandachtspunten bij zorgaanbieders/leveranciers.

3. a. Hoe werkt de gemeente samen met KVK, politie en Arbeidsinspectie om PGB-misbruik te voorkomen?

Er is nog geen expliciete samenwerking met de KVK, anders dan het eerste onderzoek naar de samenhang tussen de KVK registratie, de gestelde kwaliteitscriteria en het signaleren van overige nevenactiviteiten en/of samenwerkingsverbanden van een organisatie. De toezichthouder ontvangt wijzigingen in de KVK registratie.

Op casusniveau wordt samengewerkt met de politie via de afdeling Openbare orde en veiligheid. De toezichthouders werken via het landelijk Informatie Knooppunt Zorgfraude en de Regionale Informatie- en Expertisecentra samen met de Nederlandse Arbeidsinspectie.

b. Worden signalen gedeeld en opgevolgd binnen deze samenwerking?

Op casusniveau wordt informatie gedeeld binnen de Algemene verordening gegevensbescherming.

4. a. Is de gemeente op de hoogte van de toename van criminele zzp'ers in de zorg?

Wij zijn hiervan op de hoogte.

b. Is lokaal onderzoek gedaan of gepland?

Er zijn lopende en geplande onderzoeken.

c. Hoe worden cliënten beschermd tegen ongeschikte zorgaanbieders?

Binnen onze mogelijkheden beschermen we de cliënten tegen ongeschikte zorgaanbieders. Helaas is het voor ons college niet altijd mogelijk om de cliënten volledig te beschermen.

Bij Pgb financiering is de cliënt degene die de zorgaanbieder/leverancier selecteert en een overeenkomst sluit. Bescherming vindt vooraf start van zorg zoveel mogelijk plaats via de Pgb vaardigheidstoets, de informatie via de consultants en de kaders in de Verordening.

Ongeschikte zorgaanbieders/leveranciers komen veelal achteraf in beeld via signalen en/of bijvoorbeeld de KVK toets.

Indien er handhaving plaats dient te vinden, behouden de cliënten de zorgindicatie en krijgt de zorglevering vervolg via een gecontracteerde zorgaanbieder. Er wordt dan geen Pgb meer toegekend aan de cliënt.

5. a. Heeft de gemeente juridische handvatten om verdachte zorgaanbieders te weigeren of streng te controleren?

De gemeente heeft juridische handvatten binnen de domeinoverstijgende wettelijke kaders.

b. Moet de raad pleiten voor aangescherpte regelgeving of extra bevoegdheden?

De uitvoering van toezicht en handhaving vindt plaats binnen de landelijke wettelijke kaders en de lokale verordeningen. In de Verordening Wmo en Jeugdhulp 2023 zijn kaders opgenomen die toezicht en handhaving ondersteunen. De Verordening Wmo en Jeugdhulp 2025 wordt aangescherpt op basis van casuïstiek ervaringen en in het tweede kwartaal 2025 ter besluitvorming aan u voorgelegd.

6. a. Hoe garandeert de gemeente dat cliënten zorg ontvangen van gekwalificeerde aanbieders?

Bij Pgb financiering kan ons college (vooraf) niet garanderen dat de cliënten zorg ontvangen van gekwalificeerde aanbieders.

b. Wordt de kwaliteit van zorg regelmatig geëvalueerd?

De consultants hebben de contacten met de cliënten die de zorg met een Pgb inkopen en beoordelen of de ingezette zorg en ondersteuning bijdraagt aan de gestelde doelen.

De kwaliteit van zorg bij de Wmo wordt getoetst door de GGD Hollands Noorden. De beschikbare capaciteit is beperkt en niet toereikend om de gewenste toetsing vorm te geven. De benodigde capaciteitsberekening is onderdeel van het implementatieplan.

Er is nog geen structurele evaluatie van de kwaliteit van zorg, anders dan binnen een casus wordt onderzocht.

7. a. Worden cliënten begeleid bij het kiezen van een zorgaanbieder om malafide partijen te vermijden?

De cliënten die de zorg en ondersteuning met een Pgb financieren, dienen te voldoen aan de benodigde Pgb vaardigheden. Tijdens het gesprek met de consultant worden ze gewezen op de kwaliteitscriteria van een aanbieder, de toelatingsmogelijkheden en wanneer de aanbieder niet in aanmerking komt (afwijzingsgronden).

Omdat malafide partijen diverse werkwijzen hanteren om cliënten te werven, is het voor een gemeente niet mogelijk om deze partijen te vermijden anders dan wat we nu inzetten.

b. Heeft de gemeente zicht op wie cliënten adviseert bij het inzetten van hun PGB?

De advisering verloopt via diverse routes. Sommige cliënten zoeken zelf een Pgb aanbieder of worden hierin ondersteund door een Pgb beheerder. Ook sociale netwerken om de cliënt heen of commerciële bureaus adviseren. De adviserende kanalen worden in de onderzoeken meegenomen als er een vermoeden is van ongewenste betrokkenheid.

8. a. Zijn aanvullende maatregelen nodig, zoals een keurmerk of lijst van erkende zorgaanbieders?

Binnen de Verordening zijn voldoende kwaliteitskaders opgenomen. De Verordening wordt in het tweede kwartaal van 2025 geactualiseerd op basis van ervaringen in 2024 en op het onderdeel toezicht en handhaving Wmo en Jeugdwet.

De gecontracteerde zorgaanbieders staan gepubliceerd. Er is geen gepubliceerde lijst van erkende Pgb aanbieders. Als college dienen wij onafhankelijk te zijn en mogen we de cliënt niet adviseren in het kiezen van een aanbieder. Tenzij deze aanbieder niet voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen of als er sprake is van andere weigeringsgronden binnen de Verordening.

b. Moet er extra worden geïnvesteerd in toezicht op PGB-gebruik?

De beschikbare capaciteit voor de toetsing op de rechtmatigheid binnen de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet en de kwalitatieve uitvoering van de Wmo, is beperkt. Voor de gemeenten Bergen, Castricum, Uitgeest en Heiloo is er één toezichthouder (32 u/pw)

beschikbaar. Ook de toezichthouder kwaliteit Wmo bij de GGD Hollands Noorden is minimaal ingericht, passend binnen de beschikbare middelen.

a. Wanneer is het beleid rond PGB-controle voor het laatst geëvalueerd?

Op basis van ervaringen in de praktijk zijn de Pgb kaders aangescherpt in de vastgestelde Verordening Wmo 2015 en Jeugdhulp 2023. Deze Verordening is sinds 1 januari 2024 van toepassing, met een overgangstermijn tot en met uiterlijk 31 december 2024.

In 2024 vond periodieke evaluatie plaats. Dit resulteerde in een Regionaal beleidskader toezicht en handhaving Wmo en Jeugdhulp regio Alkmaar. Periodieke evaluaties zijn opgenomen in het beleidskader.

b. Zijn verbeteringen doorgevoerd na eerdere signalen van misbruik?

De Verordening Wmo en Jeugdhulp 2023 is aangescherpt op onder andere de kwaliteitseisen Pgb. In het tweede kwartaal van 2025 wordt er een nieuwe Verordening aan u voorgelegd ter besluitvorming, rekening houdend met casuïstiek ervaringen.

Er is een regionaal beleidskader toezicht en handhaving regio Alkmaar gemaakt, wat na besluitvorming door ons college wordt vertaald naar domeinoverstijgende lokale implementatie.

De domeinoverstijgende samenwerking ten behoeve van integrale signalering en handhaving is opgestart en dient in 2025 verder vorm te krijgen.

9. a. Kan het college een overzicht geven van bekende misbruikcasussen en maatregelen binnen onze gemeente?

Wegens privacy eisen kunnen wij dit overzicht niet met u delen.

b. Hoe wordt de raad geïnformeerd over risico's en verbeteracties?

De raad wordt geïnformeerd via de toelichting op de vast te stellen Verordening Wmo en Jeugdhulp 2025.

Indien het implementatieplan Toezicht en handhaving Wmo en Jeugdwet aanleiding geeft om de raad te informeren over risico's en verbeteracties, doen we dit uiteraard.

Tot slot

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met Carla Wijngaarden per mail naar info@bergen-nh.nl. Wilt u bij correspondentie het kenmerk Z24 184726/D829432 vermelden?

Met vriendelijke groet,

Namens het College van burgemeester en wethouders van Bergen,

A.J. (Aletta) Barink
interim secretaris

M.J.P. (Marjan) van Kampen-Nouwen
waarnemend burgemeester